

Kakovost s podeželja – promocija kmetij z dopolnilno dejavnostjo

Razvoj dopolnilnih dejavnosti na slovenskih kmetijah spremljam že od sredine devetdesetih let prejšnjega stoletja. Od takrat sem tudi obiskala veliko kmetij s podobnimi usmeritvami v Franciji, Belgiji, Avstriji, Italiji, Nemčiji in na Irskem. Obenem sem se seveda tudi seznanila z njihovimi možnostmi za delo in razvoj, torej podpornim okoljem, ki ga opredeljuje zakonodaja, na drugem mestu pa fleksibilnost odgovornih institucij in posameznikov, ki v njih delajo. Predvsem pa iskrena podpora širše javnosti, ki se kaže v dejanski porabi izdelkov in storitev s kmetij.

Nekaj let pred prelomom tisočletja sem skupaj s peščico podobno mislečih kolegov začela z akcijo S kmetije za Vas. Namen akcije je bil ugotoviti, kakšno je stanje na področju dopolnilnih dejavnosti, kakšne so možnosti za njihov razvoj in kakšne so potrebe za spremembe na področju zakonodaje. Obiskali smo kmetije, ki so takrat dejansko orale ledino na tem področju. Med njimi je bila tudi turistična kmetija Pri Lazarju, ki jo je v akcijo prijavil mladi prevzemnik Milan Bizjan.

Milan se je takrat, tako kot se še vedno, boril za boljše možnosti za kmetije z dopolnilnimi dejavnostmi. Aktiven je v organih Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, od leta 2016 do leta 2020 je bil predsednik strokovnega odbora KGZS za dopolnilne dejavnosti. Zadnjih nekaj let si prizadeva za organizacijo večjega in odmevnega dogodka, namenjenega promociji kmetij z dopolnilni-

mi dejavnostmi. V letošnjem letu mu je to tudi uspelo, saj bo v sklopu sejma Narava-zdravje ločen prostor namenjen ravno kmetijam, ki neposredno ponujajo domače izdelke in storitve. O tem smo se pogovarjali z Milanom Bizjanom, ki upa, da se bo na dogodek prijavilo čim več kmetij, saj pomeni predstavitev v slovenski prestolnici, na zelo dobro obiskanem sejmu, odlično promocijo in možnost dviga prepoznavnosti ponudbe slovenskih kmetij skupaj ter vsake posamezne kmetije.

Kmetija s pogledom na Ljubljano

Leta 1988 je takrat dvajsetletni Milan Bizjan prevzel kmetijo Pri Lazarju od starih staršev. Zaradi investicij v kmetijo je študij zapustil in se zaposlil. Kmetijo so moderni-

Kakovost s podeželja – možnost predstavitve kmetij v Ljubljani

Dogodek **Kakovost s podeželja** bo sestavni del sejma **Narava-Zdravje na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani od 10. do 13. oktobra 2024**. V dvorani se bodo na enem mestu na stojnicah predstavili ponudniki kmetijskih pridelkov in izdelkov s podeželja. Osnovni namen dogodka je, da se kmetije neposredno predstavijo potrošnikom in jim obenem v pokušino in prodajo ponudijo svoje izdelke in pridelke. Hkrati pa bo del teh izdelkov na samem sejmu možno kupiti v obliki pripravljenih jedi.

Ponudniki na stojnicah bodo deležni dobro organizirane in odmevne promocije, obenem pa bodo lahko na sejmu prodajali svoje pridelke in izdelke. S tem dogodkom želimo prebivalcem Ljubljane in drugim obiskovalcem sejma predstaviti kakovostne pridelke naših kmetij in skrajšati verigo od kmeta do potrošnika. Pomembno je tudi, da se na stojnici lahko združi več različnih ponudnikov in si tako razdelijo dneve predstavitve na sejmu po predhodnem dogovoru. Tudi ponudniki se bodo ob tem spoznali in si izmenjali izkušnje.

Dodatne informacije glede različnih paketov za razstavne prostore dobite na KGZS (robert.peklaj@kgzs.si). Vse zainteresirane razstavljavce vabimo, da se prijavite na spletni strani **Gospodarskega razstavišča**, na povezavi <https://www.narava-zdravje.si/za-razstavljavce/prijava-na-sejem/>.

zirali, zaradi njene lege in strmih površin pa so leta 1997 h kmetijski dejavnosti dodali še turistično ponudbo. To je bil čas, ko je bilo sicer že možno registrirati dopolnilno dejavnost na kmetiji, vendar so si zakonodajo na tem področju po upravnih enotah zelo različno razlagali. Upravna enota Ljubljana ni bila izjema. Ker niso imeli izkušenj na tem področju, so Milana registrirali ko samostojnega podjetnika z dejavnostjo turizma na kmetiji.

»Leta 2007 smo naredili prizidek k hiši, ki je bil namenjen nočitvam gostom. Zgradili smo ga s pomočjo predpristopnih evropskih sredstev. Sočasno smo registrirali več drugih dopolnilnih dejavnosti na kmetiji – predelavo mesa, sadja in mleka, prodajo pridelkov in izdelkov z drugih kmetij in nekaj drugih. Zaradi sprememb zakonodaje v teh letih smo dopolnilne dejavnosti na kmetiji prenesli na s. p. Ukinitev statusa samostojnega podjetnika bi bila zaradi predhodnih visokih investicij težavna in draga,« pove Milan.

Kmetija Pri Lazarju je bila sprva izletniška kmetija, kjer so gostom nudili predvsem doma pridelano hrano in pijačo (zelenjavo, sadje, izdelke iz sadja, mleko, mlečne izdelke, meso in mesne izdelke). Ob vedno večjem povpraševanju so se povezali z drugimi kmetijami, saj sami niso mogli zago-

tovat vseh surovin. Ob tem Milan pove: »Dejavnost smo razširili tudi na nastanitveno dejavnost, organizacijo otroških rojstnih dni, seminarjev in drugih prireditve ter oddajo topolarja za različne prireditve in piknike. V jesenskem in spomladanskem času nudimo tudi vodene ogledne kmetije za osnovnošolske otroke. Zanje imamo pripravljenih devet vsebinskih sklopov.«

Dopolnilne dejavnosti v Sloveniji – kje smo?

Milan Bizjan pa si ne prizadeva le za razvoj lastne kmetije. V lokalnem okolju deluje povezovalno in podpira druge ponudnike domačih dobrot ter turističnih storitev. Dolgo časa je bil dejaven v Združenju turističnih kmetij Slovenije, od ustanovitve Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije pa dejavno spremlja razvoj zakonodaje na področju dopolnilnih dejavnosti in sodeluje pri promociji kmetij, ki se z njimi ukvarjajo. Udeleževal se je strokovnih ekskurzij v tujini na temo turizma na kmetiji in predelave ter neposredne prodaje. »Dopolnilne dejavnosti na kmetiji so se od prvih začetkov do danes zelo razvile. Kmetje so se začeli resno ukvarjati z dopolnilnimi dejavnostmi in namenjajo veliko časa izobraževanju ter dvigu kakovost ponudbe. Razvilo se je že večje število zelo prepoznavnih ponudnikov, predvsem na področju turističnih dejavnosti na kmetiji ter predelavi mleka in mesa. Za razvoj teh dejav-

nosti so zaslužna tudi interesna združenja, saj je skupaj vedno lažje, tudi glede pridobivanja znanja, izmenjave izkušenj in skupne promocije. S tem namenom bi bilo potrebno organizirati tudi druga združenja panožnih dejavnosti (predelovalcev sadja, olja, krušnih izdelkov in drugi),« poudari Milan Bizjan.

Diplomska naloga s področja dopolnilnih dejavnosti

Milan Bizjan je za dokončanje študija za opravljanje podeželja na Visoki šoli Grm Novo mesto zastavil projekt raziskave o dopolnilnih dejavnostih na kmetijah in skupno predstavitev le-teh na sejmu v Ljubljani.

Naloga temelji na pregledu zakonodaje, ki obravnava dopolnilne dejavnosti (DD), in analizi pomena DD pri zagotavljanju višjega dohodka na kmetijah, kar pomembno vpliva na obstoj kmetij. Drugi del naloge je namenjen iskanju možnosti predstavitve ponudbe kmetij z dopolnilnimi dejavnostmi širši javnosti. V ta namen skupaj s partnerji pripravljamo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani večdnevni dogodek s predstavitvijo kmetij z DD in prodajo njihovih pridelkov in izdelkov. Dogodek smo poimenovali **Kakovost s podeželja**.

Dogodek **Kakovost s podeželja** bo organiziran v sklopu sejma Narava-Zdravje v Ljubljani, vendar kot ločen tematski dogodek. Na sejmu se bo predstavilo podeželje s svojo kulturno in gastronomsko dediščino. V centru prireditvenega prostora bo postavljen oder, kjer se bodo predstavljali posamezni ponudniki, ki sodelujejo na dogodku, vmes pa načrtujejo tudi kulturni program.

Partnerji pri organizaciji tega dogodka so: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Gospodarsko razstavišče, Čebelarstva zveza Slovenije, Zadružna zveza Slovenije in Grm Novo mesto – Center biotehnike in turizma, vsak v okviru svojih zmožnosti.

Tatjana Čop

